

Administrationsgrundlag for Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Indledning og baggrund for loven

Siden 2007 har reglerne for miljøregulering af husdyrbrug været samlet i en lov, lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v..

Den miljøregulering, der har fundet sted gennem de seneste 30 år, har reduceret miljøbelastningen fra landbruget, men den fortsatte intensivering af husdyrbruget medfører, at der fortsat er behov for yderligere indsats i visse områder.

Senest er loven ændret i februar 2017. Ved ændringen ændres lovens titel til ”Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.” kaldet husdyrbrugloven. Ved ændringen bortfalder kommunens forpligtigelse til at vurdere udbringningsarealerne og påvirkningen ved udbringningen af husdyrgødning herpå i forbindelse med godkendelse af husdyrbrug. Kommunens forpligtigelse erstattes af generel regulering, der gælder alle jordbrugere – ikke kun miljøgodkendte husdyrbrug. Herudover ændres fokus fra dyreenheder til i stedet at koncentrere sig om produktionsarealet – altså det areal i fast placerede husdyranlæg, hvorpå dyrene kan opholde sig og har mulighed for at afsætte gødning.

Lovens hovedindhold:

Loven omhandler etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug med et produktionsareal større end 100 m².

- Husdyrbrug med produktionsareal over 100 m² skal indhente en tilladelse.
 - Kravet om tilladelse indtræder dog først ved:
 - 175 m² produktionsareal, hvis der på produktionsarealet på husdyrbruget alene er ammekøer med tilhørende opdræt på dybstrøelse, heste, geder eller får.
 - 200 m² produktionsareal, hvis der på produktionsarealet alene er heste.
 - 300 m² produktionsareal, hvis der på produktionsarealet alene er ammekøer med tilhørende opdræt på dybstrøelse, heste, geder eller får, der kun er opstaldet inden for perioden fra den 1. oktober til den 15. maj (vinteropstaldning)
- Husdyrbrug med produktionsareal over 100 m² og en ammoniakemission på mere end 3.500 kg NH₃-N pr. år skal have en miljøgodkendelse –
 - Dog skal husdyrbrug med enten flere end 750 stipladser til søer, flere end 2.000 stipladser til fedesvin (over 30 kg) eller flere end 40.000 stipladser til fjerkræ¹ have en miljøgodkendelse uanset ammoniakemissionens størrelse.
- Husdyrbrug kan anmelde visse ændringer uden krav om tilladelse eller godkendelse.

Der er for både tilladelsesordningen, for godkendelsesordningen og for anmeldeordningerne for husdyrbrug udarbejdet særlige, elektroniske ansøgningskemaer, der skal anvendes ved ansøgning/anmeldelse.

Eksisterende brug skal ikke miljøgodkendes, før der sker ændringer/udvidelser.

Vurdering af ansøgninger om tilladelse og godkendelse

Det skal vurderes, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder ved fastlæggelse af den maksimale ammoniakemission, som må komme fra husdyrbruget.

¹ Grænserne svare til husdyrbrug omfattet af EU's Direktiv om Industrielle Emissioner såkaldte IE-husdyrbrug.

Ved såvel godkendelse og tilladelse af husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år skal ammoniakemissionen fra husdyrbruget (stald og lager) reduceres til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

I vurderingen indgår desuden begrænsning af eventuelle gener for naboer (lugt, støj, fluegener m.v.).

Der er i forhold til visse områder opstillet beskyttelsesniveauer. Det gælder i forhold til ammoniak og lugt. Disse beskyttelsesniveauer fremgår af bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).

Ved ansøgninger, der indebærer opførelse af ny bebyggelse, skal det desuden indgå i vurderingen, om byggeriet er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Der skal fastsættes vilkår efter husdyrbruglovens § 27, stk. 1 og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 35 der sikrer, at husdyrbruget med det ansøgte ikke vil have væsentlig virkning på miljøet.

For IE-husdyrbrug skal en række særlige krav opfyldes.

Anmeldelse:

Der findes en række anmeldeordninger, der muliggør visse ændringer på husdyrbruget uden, at det udløser krav om en tilladelse eller en godkendelse. Det drejer sig om opførelse af forskellige driftsbygninger (bl.a. halmlader, maskinhaller, malkerum m.v., kornlagre, nogle lagre til opbevaring af foder og lign.), ensilageopbevaringsanlæg, gødningsopbevaringsanlæg, etablering af produktionsarealer til vinteropstaldning af dyrehold til naturafgræsning, etablering af produktionsareal til dyrehold af hobbybetonet karakter, skift i mellem dyretyper, udvidelse af dyrehold i eksisterende stalde (kun for husdyrbrug godkendt efter husdyrgodkendelsesloven §§ 10-12) samt afprøvning af miljøeffektive teknologier eller teknikker.

For hver anmeldeordning er der en række betingelser for at anvende ordningen. Disse betingelser skal sikre, at det anmeldte projekt ikke vil medføre nogen skade på det omgivende miljø eller landskab.

Beskyttelsesniveauer:

BAT

- Husdyrbrugene skal anvende den bedste tilgængelige teknik (Best Available Technique) i forhold til alle dele af produktionen. For emission fra staldene har Miljøstyrelsen i 2010 udarbejdet nye faglige notater, der udstikker retningslinjer for kommunernes vurdering af, om landbrugene lever op til kravene. Styrelsen opdaterer notaterne løbende.

Ammoniak

- Der stilles krav om generelt reduktion af ammoniak.
- Der må ske en maksimal totalbelastning fra anlægget i forhold til visse naturområder. Disse særlige naturområder er udpeget i lovgivningen.

Lugt

- Der er opstillet geneniveauer for hvor meget det må lugte i forhold til afstand til fx samlet bebyggelse i landzone.

Internationale beskyttelsesområder, habitatdirektivet og Naturbeskyttelseslovens § 3.

Som led i sagsbehandlingen skal det vurderes om naturområder og arter, der danner udpegningsgrundlaget for internationale naturbeskyttelsesområder påvirkes negativt. Endvidere skal kommunen sikre, at habitatdirektivet og naturbeskyttelseslovens §3 overholdes.

Som udgangspunkt vil de opstillede beskyttelsesniveauer tage hensyn til naturområderne, men der kan være områder, hvor det ikke er tilfældet, og hvor der så vil være behov for skærpede vilkår, ændring af det ansøgte eller afslag på ansøgningen.

Lovens ikrafttræden

Loven trådte i kraft den 1. januar 2007. Loven med dens bekendtgørelser er blevet revideret løbende siden. Senest med ikrafttrædelse af ændring fra dyreenheds fokus til fokus på produktionsareal den 1. august 2017.

Kommunens politiske råderum

Det politiske råderum er igennem de seneste 3-4 år blevet indsnævret endnu mere og bekendtgørelser til loven og vejledningen er meget detaljerede. Der er dog stadig mulighed for at stille skærpede vilkår, der går ud over det generelle beskyttelsesniveau, i forbindelse med bl.a. internationale naturområder, habitatdirektiv og naturbeskyttelseslovens § 3. Ved hjælp af notater og standardvilkår, samt Miljø- og Fødevarerklagenævnets (tidligere Natur- og Miljøklagenævnet) praksis, er der dog efterhånden helt klare retningslinjer for, hvordan kommunerne skal skærpe vilkårene i områder, hvor der kan være særlige problemer i forhold til naturpåvirkning eller lignende.

Følgende sager vil fortsat blive forelagt udvalget:

- Sager der giver anledning til mere end bagatelagtige tvivlsspørgsmål og som ikke kan afklares umiddelbart på baggrund af lov, bekendtgørelser og vejledninger.
- Tilladelser og godkendelser, hvor administrationen finder det nødvendigt at der opstilles vilkår, der går ud over de generelle beskyttelsesniveauer.

Opfølgning og revision

Administrationsgrundlaget afrapporteres en gang årligt og opdateres som udgangspunkt hvert fjerde år umiddelbart efter tiltrædelse af ny Kommunalbestyrelse.

Udvalget bemyndiger Fagcenter Teknik og Miljø til at foretage redaktionelle ændringer i administrationsgrundlaget i forbindelse med den årlige afrapportering, uden at disse ændringer skal forelægges udvalget. Ved redaktionel ændring forstås en opdatering, ændring eller tilføjelse, der hverken ændrer på den hidtidige praksis eller på kompetencefordelingen mellem det politiske og det administrative niveau.